

Telegraful

Organ național-biserice

2 ex. (Of.)

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inser

un șir petii 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anul 1931

Un an nou își deschide porțile înaintea noastră. Un an ce nu știm ce ne va aduce, ori câte conjuncturi am face. Nădejdea și teama, îndrăzneala și nesiguranța, realități pur sufletești, sunt singurele tovarășe ce ne însoțesc la trecerea peste pragul prezentului. E adevărat că ambele din cele două alternative sunt determinate și trebuiesc, până la o măsură, justificate de datele obiective ale vieții trecute.

Din punctul acesta de vedere anul ce vine ni-ar putea părea sumbru: jertfele ce ni se impun sunt aproape insuportabile în condițiunile de azi ale vieții și continuând a trăi pe cale cinstită și a-ți face toată datoria.

Creștinul știe însă și de-o nădejde ce nu-și găsește justificarea în datele vieții dintr'un moment dat. El are convingerea că Dumnezeu veghează și în momentul cel mai greu poate transforma fața pământului, schimbând fața sufletelor. Iar dacă n-o face, însemnează că nu mai are cu cine. Până atunci însă noi trebuie să facem totul pentru a pregăti terenul intervenției divine, să facem pe semenii noștri, apți de-a percepe sufletul belșugului divin peste uscăciunea și sterilitatea omenească. În momentele cele mai grele, în momentele în cari ni se cer cele mai dureroase

sacrificii, noi să laudăm pe Domnul care ne trimite la timp avertismentele Sale pentru a nu ne lăsa să perim. Să mulțumim Domnului că ne hărăzește dulceața jertfei și voluptatea ispășirii, să-l slăvim că ne silește astfel să ieșim din amorțea confortului și ne ajută să-i putem face evidentă tuturor lipsa Lui în viața noastră.

În loc de-a ne tângui să pornim la lucru. Din ruinele încrederii în noi să ridicăm altar Domnului; în inima ce-și plânge sumetia de-a se ajuta prin sine însăși și privește cu nesiguranță viitorul, să aruncăm din sămânța, fecundă și'n ordinea bunăstării pământești, a încrederii în Dumnezeu și-a iubirii Lui, și-a fraților noștri. Între fructele binefăcătoare ale acestei sămânțuri vom număra cu siguranță munca, sobrietatea în traiu și cinstea.

Fă, Doamne, ca îndemnul ce ni-l dai să trezască pocăință și întoarcere în inimile noastre, ca să nu ajungem și noi până la robia babilonică pentru păcatele noastre. Semnificația religioasă ce o dai acestui început de an să nu fie memento zadarnic. Anul nou în viața civilă să însemne o epocă nouă, de adevărat apostolat, pentru lucrătorii viei Tale. Anul nou, ori cât ne-ar părea de sumbru, să ne fie cu noroc!

An nou

Săntem într'un an nou... Gândul deslușește, în depărtări, zorii unei vieți nouă, a cărei lumină coboară lin peste inimile ce svâcnesc aprins sub plămada unor nădejdi mai senine... Ființa tace sub crucea solemnă a trecutului și sfielnic își trimite o amintire duioasă spre anul ce s'a dus...

Acj, cu multă cucernicie privește întregul rost al clipelor trecute, întocmit din atâtea bucurii și dureri... nădejdi și înfrângeri...

Vrăjit de mirajul acestor gânduri renăscute în cuibul visărilor trecute, pe lădelele prind a înflori, din licăriri de speranțe, icoana viitorului. Și, prins în spasmul acestor înfiorări sufletești, lasă să-mi defileze prin minte, legiunea unor gânduri proaspete, visările de aur — din care încercă-mi zidi o nouă viață, luminată de flacăra credinței neînserate și miruită de roua prisosurilor iubirii sufletului meu, însetat după dumnezeasca slavă... E viața creștinului inspirat de înțelepciunea divină. E viața râvnitoare de sfințenie și flămândă de iubire. E viața trăită după predaniile Lui Hristos...

Acum, când trăiesc în curățenia feciorelnică a acestor clipe, ce se scurg pe alvia invizibilă a

timpului, realitatea experiențelor mă trezește din dulcea reverie, și mă asvârle în curgerea haotică a contingentelor, ispitindu-mi mintea la atâtea întrebări!..

Mă întreb: Doamne! de ce lumea noastră, ce mișună pe globul zidirii Tale, nu poate fi mai bună; plină de mai multă iubire; ci ea stăruie tot mai mult în săvârșirea atâtor nedreptăți și a păcatului ce omoară? De ce ochii ei nu se mai deschid pentru a prinde, în privirile lor, culmile sfințeniei Tale, ci ele se aștern jos alintându-se cu înfățișările înșelătoare ale vremelniceii? De ce sufletele noastre se închid luminii adevărului Tău, mulțumindu-se să zacă în întunecul erorilor raționale? De ce inimile noastre nu mai palpită după iubirea Ta, ci s'au împietrit în pofta instinctelor inferioare? De ce ființa noastră nu se mai împodobește cu mărgăritarele idealurilor superioare, vădite nouă de Hristos?

Da! pentru că, în vasul acesta de lut, tronează imperialismul egoismului și chiuie salbatic ura și dorul de răzbunare. Păcatul, cu întreg cortegiul lui, ne-a robit și ne-a sugrumat glasul conștiinței. Personalitățile creatoare și valorile morale sânt ignorate și eliminate din ierarhia vieții sociale și înlocuite cu nulități morale și anonimate culturale, — creații ale nepotismului și politicianismului.

FOIȘOARA

Predică

— Rostită în biserica catedrală din Sibiu a doua zi de Crăciun, 26 Decembrie 1930. —

In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh!

Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie.

(Cântarea oștilor cerești, Luca 2, 14).

Iubiți creștini, — Nu dela oameni a eșit această cântare de slavă. Nu oamenii au cântat-o întâia oară.

Izvorul ei este mai curat, inspirația mai înaltă, înțelesul profund dumnezeesc.

Mai întâi au cântat-o oștile cerești ale îngerilor, spre lauda lui Dum-

nezeu, ca imn al nemărginitei bucurii în cer, când unicul său Fiul, întrupat din Sfântul Duh și din preacurata Fecioară Maria, s'a născut om. El, Domnul cerului și al pământului, ca să ne scape de mizeria păcatului.

Dela oștile cerești s'au învrednicit să audă această cântare, în noaptea sfântă, păstorii, ce păziau oile pe câmpul Vifleemului, când mărirea Domnului i-a învăluit și pre ei în lumina ce s'a coborât din cer, ca semn de distincție, asupra locului, unde era nou născutul Mântuitor, Hristos Domnul.

Cellalți muritori au prins-o din vestirea păstorilor și ca o cântare de mare bucurie s'a lăsat prin veacuri din om în om, dela o margine la ceealaltă a pământului, până la noi cei de acum.

Astăzi sute de seminții și mili-

oane de oameni de toate vârstele și de toate stările sociale, slăvesc Nașterea Mântuitorului, cântând fiecare pe limba sa: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie.*

Da, această cântare îngerească, ca o jertfă de laudă lui Dumnezeu, răsună astăzi, în valuri de armonii, de pe buzele tuturor creștinilor.

Dar oare în suflete mai are și astăzi acea rezonanță de veste mare dumnezească, ca în vremea păstorilor și a primilor creștini? În conștiința creștină de astăzi mai produce acea fermentație, care, liniștind pornirile pline de contraziceri și contraste ale firii omenești, să aducă deplină armonie între gând și înfăptuirea lui, între vorbă și faptă? — Cum a fost asimilată în simțirea lumii și în simțirea

indivizilor singurați vestea cea mare din cântarea oștilor cerești?

Iată întrebări, cari fără voie ne răsar în minte, chinându-o și tulburându-ne, când stăm să ne adâncim asupra problemelor sufletești de elementară vitalitate pentru om: *mărire* lui Dumnezeu sus în ceruri, *pace* pe pământ, *bunăvoie* între oameni, pentru că aceste probleme sufletești, anunțate în cântare de îngerii lui Dumnezeu, noi creștinii suntem chemați să le rezolvim în viața noastră pământească.

Dar, din puterile noastre, noi, ce am produs în privința aceasta până astăzi? Să recunoaștem, că prea puțin.

Căci de fapt, istoria popoarelor creștine stă de față mărturie, osândindu-le, că n'au primit prea adânc în suflet, n'au urmat totdeauna în *fapta* vieții, ceea ce *buzele* lor rosteau

Idealul și visarea sânt concurate de scopurile meschine ale acelora care trăesc o viață de calcul material. Tot ce este sfânt prin rugăciunea muncii și lumina gândului curat, nu mai prezintă valoare în fața acestor falși interpreți ai vieții, pe cari funea norocului i-a ripicat în ranguri nemeritate.

Ni s'a tocit simțul pentru valoarea competenței și a adormit în lume glasul buncuvinței...

Noaptea își deapănă clipele târzii. Cerul este o mare de senin. Stele scilipesc tremurător în depărtări azure, ca niște vise ce se înfiripă în inimi curate. Luna desrobă din stratul norilor de gheață asvârle o lumină calmă peste casele ce dorm tihnite. O liniște de mormânt domnește în altarul universului. În tăcerea aceasta sfântă, gânditor la cele ce au fost și sânt, cu s' fletul plin de iubirea Ta, Doamne, îngenunchi smerit la icoană și rugăciune curată îți ridic Ție:

Dă, Doamne, ca zilele anului ce vine, să fie pline de mai multă lumină, pace și rodire întru cele de folos. Indreptează inimile și cugetele noastre pe calea binelui și adevărului. «Inimă curată zidește întru noi și duh drept înnoiește înlăuntrul ființei noastre. Întărește-ne, Doamne, în virtute, ca să putem face voia Ta, încununând osârdiile noastre cu laurii isbânzilor apostolice. Învrednicește-ne de multă iubire, căci numai iubindu-ne vom arăta că sântem fiii Tăi și vom putea săvârși dreptatea în mijlocul semenilor nostri. Ajută-ne, Doamne, să ne putem apropia de icoana sfinteniei Tale, spre ne inspira și entuziasma, în lucrul cel bun al mântuirii obștești, numindu-ne cu adevărat vrednici lucrători în via pe care a sădit-o dreapta Ta...

Pr. Constantin Zoican.

Moartea lui Vintilă Brătianu

— Un mare patriot. — Omagiul corpurilor legiuitoare. — Inmormântarea. — Parastas în Sibiu. —

Odată cu Vintilă Brătianu, mort în ziua de 22 Decembrie 1930, s'a stâns unul dintre marii patrioți români, cari au avut rol covârșitor în viața publică a României vechi și a României moderne.

Vintilă Brătianu era, înainte de toate, un dărz iubitor al țării sale. Patriotismul său înflăcărat este recunoscut astăzi pe față și de cei ce combatteau cu înverșunare ideile și politica lui.

Atât pe vremea războiului unității naționale, cât și în vremea organizării de după război, a desfășurat o activitate întinsă și neobosită pentru promovarea intereselor mari ale statului.

Om al datoriei, de onestitate desăvârșită, avea neclintită încredere în forțele de viață ale neamului. Sănătos optimism vădește concepția lui Vintilă Brătianu: «Prin noi înșine», cuvinte pe care unii din adversarii săi le tălmăceau în mod greșit.

Partidul național liberal, al cărui șef a fost, și țara întreagă, pentru care a muncit totdeauna în modul cel mai desinteresat, se închină cu recunoștință și venerație în fața memoriei marelui patriot Vintilă Brătianu.

Domnul să lodihească între aleșii Săi!

Senatul și camera, în ședințele lor din 23 Dec., au adus omagii ilustrului defunct.

În numele sfintei noastre

biserici, I. P. S. Sa patriarhul Miron a spus următoarele:

Biserica ortodoxă română — și, cred, împreună cu ea, și toate celelalte culte din iubita noastră țară, — se asociază, cu sentimente de adâncă jale, la doliul care a cuprins neamul și țara în urma neașteptatei și subitei morți a unuia dintre cel mai distinși fii ai țării.

Vintilă Brătianu este descendent al acelei familii istorice a țării noastre, care are partea leului din succesele sale, la care țara și neamul a ajuns în ultimul timp al istoriei sale moderne.

Privesc moartea lui nu numai ca a unui distins fiu al țării și neamului, ci ca a unui mucenic al muncii încordate și desinteresate pentru binele obștesc al țării și neamului său, cărui cu tot devotamentul și cu toată încrederea trupeză și sufletească, i-a pus în serviciu tot ce a avut în ființa sa.

Deci, Vintilă Brătianu trebuie prezentat, mai ales tinerinii noastre, ca o pildă vie de supremă jertfă, pe care trebuie să o ducem toți pentru binele țării și al neamului.

Biserica noastră cu adâncă jale, îl petrece pe ultimile căi ale acestei vieți pământenă, și binecuvântarea acestei biserici îl va însoți și dincolo de mormânt, rugând pe bunul Dumnezeu să-l așeze în ceata celor drepi și în ceata celor mai cinstiți fii pe care țara și neamul i-a avut până astăzi.

Rămășițele pământești ale vrednicului defunct, căruia i s'au făcut funeralii naționale, au fost așezate, în 27 Dec. 1930, în cripta dela Florica, alături de Ion C. Brătianu tatăl său și Ion I. C. Brătianu fratele său mai mare.

Serviciul divin a fost celebrat de I. P. S. Patriarh Miron, înconjurat de P. S. episcop Ghe-

nadie al Buzăului, P. S. episcop Nichita al Argeșului, P. S. arhieru Ciossu, arhimandritul Filaret Jocu, și un sobor de preoți din eparhia Argeșului.

Răspunsurile au fost date de corul seminarul din Curtea de Argeș.

După oficierea serviciului divin, P. S. episcop Nichita al Argeșului a făcut elogiul personalității lui Vintilă Brătianu, arătând, că în timp ce țara pierde un ilustru bărbat de stat, biserica ortodoxă pierde un fiu ibit al ei, un bun creștin, ale cărui însușiri au făcut fala neamului nostru. Vintilă Brătianu era membru al adunării eparhiale a Argeșului și al congresului național bisericesc. Istoria îl va așeza în rândul marilor patrioți. Toată viața și-a închinat-o binelui neamului său.

S'au mai rostit cuvântări: numele guvernului, al parlamentului, al armatei ș. a. După aceasta sicriul a fost coborât în criptă între salvele de tun și arme ale trupe care a dat onorurile.

Din durerosul prilej al trecerii la cele eterne al marelui bărbat de stat care a fost Vintilă Brătianu, în 27 Decembrie ziua înmormântării, în mai multe biserici din capitală precum și din diferite orașe ale țării, s'au ridicat rugăciuni ferbinți pentru odihna sufletului răposatului în Domnul.

În Sibiu în ziua amintită, în biserica noastră Catedrală, după terminarea sfintei liturgii I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae înconjurat de preoțimea catedralei a oficiat un parastas solemn pentru odihna sufletului marelui dispărut. A asistat un număr mare de credincioși, între cari am remarcat pe Dl General Stefan Panaitescu, comandantul Corpului VII Armată, pe Dl N. Mărculescu Directorul Băncii Naționale etc.

la aniversările Nașterii Domnului, când cântau: Mărire lui Dumnezeu în cer, pe pământ pace, între oameni bunăvoie.

Gândiți-vă numai: pot fi socotite ca *mărire* adusă lui Dumnezeu acele crunte prigoniri religioase pornite de creștin contra creștinului, acele siluiri a conștiințelor, de pe urma căroră și neamul nostru mai poartă încă în suflet și pe corp răni necicatizate? Ori acele lungi războaie religioase din timpul reformatunii, cari au stâns vieți nenumărate și au pârjolit țări, distrugând munca tihnită a multor veacuri?

Sau poate prin o stranie mistificare și răsturnare a logicii omenești, s'ar putea numi *slavă* închinăta lui Dumnezeu acele celebre autodafeuri din evul mediu, aranjate de faimoasele tribunale religioase ale închiziției catolice, cari au lăsat posterității de atât lugubre amintiri despre sutele de mii de oameni arși pe rug din fanatism, din interese politice, ori chiar din lăcomie și meschine răzbunări personale?

Oarbă rătăcire! Nebună desfigurare a voinții dumnezeiești!

Socotiți numai: nu sunt oare o frivolă desmintire a *păcii* pe pământ și a *bunelvoiri* între oameni, nenumăratele războaie, acel nesfârșit șir de ucideri în masă, între popoarele creștine, prezente în memoria noastră prin amintirea proaspătă a celui mai crunt dintre toate, al căror suport moral, sau mai corect imoral au fost: trufia omenească, pofta de stăpânire și răpire, bucuria înfrângerii deapropelui și păcerea sadică la vederea sângerării lui?

O, ce amară rătăcire! O, ce trufașe s'îdare a voinții dumnezeiești! O, ce îndrăzneală desmintire a cântării îngerești!

Și doar și în acele timpuri se cânta la săbătoarea Nașterii Domnului, cu aceeași emoțiune, ca și în zilele noastre: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie.

Eu socotesc însă, că toate aceste dezastru sufletești, din care ideia de «creștin» cu drept cuvânt iese rușinată

de faptele creștinilor ca *colecivi* ate, ca mulțime, nu s'ar fi petrecut cu atâta cruzime, ori poate nu s'ar fi petrecut nicidecum, dacă sensul cântării îngerești: *mărire* lui Dumnezeu, *pace* pe pământ, *bunăvoie* între oameni, ar fi pătruns mai adânc în conștiința creștinului ca *individ*. Atunci această conștiință s'ar fi împotrivit pornirilor săibaticale ale mulțimilor, făcându-le nevătămătoare.

Sub acest raport, conștiința fiecăruia dintre noi este vrednică să i se facă o aspră cercetare, o necruțătoare anchetă, spre a se dovedi: câte aspirațiuni înalte, câte îndemnuri generoase, câtă iubire de oameni, câtă credință, câtă nădejde, cât idealism cuprinde și prin urmare ce temei se poate pune pe ea în construirea creștinismului zilelor noastre.

Închipuieste-ți, iubite creștine, că îngerul Domnului, acel înger luminat, care a vestit păstorilor marea bucurie a nașterii lui Hristos, în clipa aceasta se pogoară în interiorul tău și ți poruncește să te examinezi și să răspunzi franc: Cum stai cu contribuția

de mărire ce o datorești lui Dumnezeu, creatorului și binefăcătorului tău, care te ține? Nu cumva ai lăsat grija preamării Lui în seama îngerilor, ear tu ai lunecat cu totul, pierzându-te, în preamărirea celor din lume? Nu cumva, în această privință, bugetul tău sufleteșc, în urma gospodăriei nesocotite, ca și bugetul țării, are goluri, are defecite considerabile, încât se simțeste nevoia unor grele ispășiri, spre a-l aduce în echilibru? Vorba ta, cugetul tău de creștin drept, care mărturisești dragostea către aproapele ca motiv al faptelor tale sociale, fapta ta însăși, în ce măsură au contribuit, ca pacea lui Dumnezeu să prindă stăpânire asupra lumii? Inima ta n'are să-ți reproșeze nimic, simțirea ta nu se tulbură, când întrețarea ce vine de sus îți strigă în ureche: ce-ai făcut tu, ca între oameni să fie bunăvoie?

Cugetul strâmtorat să dea răspuns sincer la aceste întrebări, ar rămânea mut și împetrit de spaimă, contemplând uscăciunea, întunecul și prăpastia din suflet. Aceste clipe

Informațiuni istorice și de actualitate asupra „Astrei“

— Convorbire cu un ziarist —

de V. GOLDIȘ

— I. Cum s'a făcut că adunarea generală a „Astrei” la Caransebeș a fost prezidată de I. P. S. Sa Părintele Mitropolit Nicolae Bălan dela Sibiu?

Răspuns:

— Foarte simplu. Dela serbările universității din Cluj, unde am luat parte reprezentând Astra, m'am întors acasă la Arad grav bolnav. Patru săptămâni am zăcut în pat și, cum vedeți, nici acum nu pot ieși încă din casă. După câteva zile medicii constatarea, că va fi imposibil să plec la Caransebeș și să prezidez acolo Adunarea generală a „Astrei” în zilele de 13 și 14 Noemvrie.

Se știa însă atunci, că la acea adunare va lua parte însuși M. Sa Regele Carol II ca președinte de onoare al „Astrei”. S'ar cuveni și ar fi frumos, îmi ziceam, ca în asemenea împrejurări Adunarea să fie condusă de unul dintre capii celor două biserici românești din Ardeal. Se readucea în chipul acesta splendoarea vechilor adunări ale „Astrei”, dela cari nu lipseau niciodată prelații bisericilor noastre românești. Asociațiunea fusese înființată prin buna înțelegere între cei doi mitropoliți, Șaguna și Șuluțu. Să reînviem trecutul, îmi ziceam, să vedem lângă sceptrul puterii lumești sceptrul puterii sufletești, amândouă împreună vor deschide o nouă epocă de mărire pentru bătrâna Astă.

Gândul meu a mers mai întâi la venerabilul mitropolit Dr. Vasile Suciu dela Blaj, ca mai în vârstă și mai vechi în demnitatea ce ocupă. Știe însă toată lumea, că spre adâncul nostru regret înalt Preasfinția Sa nu se bucură de sănătatea deplină.

Eu însă mai știam, cece știu numai puțini, că Părintele mitropolit dela Blaj a făcut în repetate rânduri apel la Comitetul central să fie socotit ca eșit din rândul membrilor acelui comitet pentru motivul, că nici odată măcar n'ar putea lua parte la

ședințele lui. Astfel gândul meu s'a întors către înalt Preasfinția Sa Mitropolit al bisericii ortodoxe din Ardeal Dr. Nicolae Bălan, care a fost totdeauna, este și acum membru al Comitetului central al „Astrei”. Mărturisesc că la un moment dat mă gândeam și la vicepreședintele mai bătrân al comitetului, dl senator Dr. Octavian Russu. Mi-am adus însă aminte că tot acestui bun amic al meu li dădusem delegație să mă prezinte pe mine și Asociațiunea la serbările Uni-rei dela Alba-Iulia în anul 1929.

Atunci însă din motive pentru mine absolut nelămurite Dsa (dl Octavian Russu) a fost oprit de a-și rosti măcar discursul, pe care îl pregătise în numele „Astrei”. Aveam deci datorința să-l cruț pe dl vicepreședinte de eventuala repetiție a pățaniei dela Alba Iulia. Am rămas deci definitiv hotărât să-l rog pe părintele Mitropolit Nicolae al Ardealului să mă reprezinte la Caransebeș și să conducă acolo Adunarea Generală a „Astrei” sub auspiciile M. Sale Regelui.

Am telegrafiat în acest înțeles Comitetului Central și părintelui Mitropolit la Sibiu. În ziua de 4 Noemvrie Comitetul a ținut ședință sub președinția dlui Dr. Octavian Russu și a adus următorul concluz: «Dl președinte V. Goldiș telegrafiază că oprindu-l consiliul medicilor de a merge la Caransebeș a rugat pe I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului Dr. Nicolae Bălan să-l înlocuiască la Adunarea Generală și roagă Comitetul Central a lua înțelegere în toate cele privitoare la adunare cu I. P. S. Sa. În urma acestei telegramă Dnii vicepreședinți Dr. Octavian Russu și Dr. Gh. Preda s'au prezentat I. P. S. Sale, cu care prilej I. P. S. Sa a binevoit să declare că primește cu plăcere de a înlocui pe dl președinte V. Goldiș la această adunare urmând ca împreună cu domniile vicepreședinți să decidă ziua și ora plecării la Caransebeș: *Comitetul ia act și exprimă I. P. S. Sale mulțumiri pentru bunăvoința cu*

care a primit să prezideze Adunarea Generală dela Caransebeș».

Am reprodus acitextual concluzul referitor al Comitetului, de oarece în necunoștință de cauză ori din reacredință s'a afirmat, că părintele Mitropolit dela Sibiu n'ar fi fost îndreptățit să prezideze Adunarea dela Caransebeș. Or, concluzul reprodus spulberă definitiv această legendă.

E fără îndoială, o confuzie la mijloc. Originea acestei confuzii este faptul, că Statutele vechi ale „Astrei” se deosebesc de cele noi. După Statutele vechi adunările generale de constituire alegeau totdeauna un președinte al Asociațiunii, un vicepreședinte, apoi Comitetul.

În vremurile mai vechi deci Asociațiunea avea președinte și un vicepreședinte. Vicepreședintele, bine înțeleles, substituia în toate cazurile și în toate atribuțiile pe președinte în lipsa acestuia, fie la Comitet, fie la adunările Generale. Așa s'a și urmat totdeauna până la 1924. După Statutele din 1924 însă adunările Generale nu mai aleg decât *un președinte și un Comitet*. Asociațiunea deci nu mai are vicepreședinte. Comitetul însă, își alege din sânul său doi vicepreședinți, cari conform Art. 24 din regulamentul intern, *«În caz când președintele lipsește dela sediul Asociațiunii»*, îl suplinesc în toate drepturile și obligațiunile lui și anume *«Când ambii vicepreședinți se găsesc la sediul, unul are atribuțiile reprezentative, iar celalt atribuțiile administrative»*. Acești vicepreședinți, bine înțeleș *nu sânt ai Asociațiunii*, fiindcă nu Asociațiunea i-a ales, ci sânt numai ai *Comitetului* care i alege și ei suplinesc pe președinte în *absența lui dela sediul* în toate drepturile și obligațiunile ce le are în Comitet, cari conform Art. 25 din Statute sunt precizate prin Regulamentul afacerilor interne ale Comitetului, dar *nu-i pot suplini în obligațiunile și drepturile lui, ce le are față de Adunarea Generală a Asociațiunii*. Vicepreședinții comitetului nici chiar în ședințele plenare ale secțiilor literare și științifice nu au dreptul să-l suplinească pe președinte, cece se evidențiază mai presus de orice îndoială din Art. 20 al Regulamentului secțiilor, unde se spune *«ședințele plenare vor fi convocate și conduse de președintele Asociațiunii sau de delegatul său»*.

Deci nu de un vicepreședinte, ci de «delegatul» pe care îl va de-

semna președintele, care fără îndoială poate fi și un vicepreședinte. Realitatea este că delegatul acesta în periodul trecut de 5 ani a fost dl Gh. Bogdan-Duică, nu unul dintre vicepreședinții Comitetului și delegația i-a fost dată personal de către președintele Asociațiunii. Tot așa în prezidarea și conducerea Adunărilor Generale nu un vicepreședinte al Comitetului are dreptul să-l substituie pe președintele, ci vreun membru al Asociațiunii, care va avea în acest scop delegația direct dela Președinte. Fiindcă în ipoteza că un vicepreședinte ar avea dreptul statutar să înlocuiască pe președinte la prezidarea Adunării Generale, atunci s'ar pune totdeauna întrebarea *care dintre cei doi vicepreședinți va avea acest drept?* și cine ar fi chemat să acorde acest drept unuia ori altuia dintre cei doi vicepreședinți, fiindcă în această privință nici Statutele, nici regulamentele nu dispun nimic. Nu dispun, fiind evident că delegația pentru prezidarea Adunărilor Generale o poate da numai președintele personal, ori, în caz de moarte ori abdicare a acestuia, Comitetul.

Așa am dat delegație personal dlui vicepreședinte Dr. Oct. Russu, când a prezidat Adunarea generală la Sibiu în anul 1928.

Din motivele mai sus expuse am dat acum delegație I. P. S. Sale Părintelui Mitropolit Nicolae Bălan, să prezideze Adunarea generală dela Caransebeș. Comitetul a luat act de această delegație dată în mod legal, a exprimat I. P. S. Sale mulțumiri pentru bunăvoința cu care a primit să prezideze Adunarea dela Caransebeș, iar cei doi domni vicepreședinți ai Comitetului s'au prezentat I. P. S. Sale spre a stabili împreună ziua și ora plecării la Caransebeș.

Cine trage la îndoială legalitatea prezidării Adunării generale dela Caransebeș de către I. P. S. Sa Părintele Mitropolit Nicolae dela Sibiu, *nu poate fi decât un prost ori un om de rea credință*.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae s'a achitat cu deosebită vrednicie de sarcina primită și alături de M. Sa Suveranul nostru a contribuit la splendoarea festivalului cultural dela Caransebeș.

Cele întâmplare la Caransebeș publicul le cunoaște din rapoartele presei.

de supremă sinceritate și-ar mărturisi, cât de minor și cât de necurat ești în lucrul Domnului; cât de șubred e creștinismul tău față de creștinismul adevărat, care vrea ca Dumnezeu să fie slăvit, care cere să fie pace pe pământ și bunăvoință între oameni.

Dacă cuiva i-ar veni neobișnuita, bizara idee, să facă acum, cu ocaziunea recensământului, și o statistică a bunurilor sufletești, introducând în lista de recensare 2 rubrici speciale: cum preamărești pe Dumnezeu? și: ce contribuție dai la pacea și bunăvoință dintre oameni?, cred, că aceste rubrici la mulți, la prea mulți ar rămânea complet goale, ori cu ceva însemnări prizărite, și una și alta do-vada unei cumplite sărăcii sufletești.

Și mă întreb, și vă rog întrebați-vă cu mine, ce s'ar și putea trece la aceste rubrici din viața creștinului modern? Poate ateismul mărturisit ori deghizat al unora? Ori rătăcirile sectare ale altora? Ori poate indiferențismul religios al celor care socotesc creștinismul ca o etichetă frumos afișată pe deșertăciunea persoanei lor?

Sau poate sudalmele și blasfemiile celor cu barbară educație? Ori frivolitatea fără rușine și sensualitatea rău pilduitoare a celor ce cred, că și-au aflat scopul adevărat al vieții în luxul și plăcerile după cari aleargă în galop? Ori poate trufia disprețuitoare și provocatoare? Sau lăcomia totdeauna nesațioasă și hrăpăreață? Ori minciuna pompoasă și calomnia plină de venin? Sau poate intrigile și trădările? Ori înșelătoria ce nu dă naștere la nimic, ci e moartea tuturor lucrurilor? Căci doar acesta este capitalul moral al veacului acestuia materialist și fără Dumnezeu.

Dar printr'un astfel de capital lumesc nici cauza lui Hristos care ne vine în semnul păcii, nici însași pacea și bunăvoința dintre oameni nu este servită. Ba, socotesc, că tocmai de aci provine nespusa suferință și mizerie din țara noastră și din toate țările, căci prea ne lăcomim la cele lumești în locul celor sufletești; prea ne robim trupului și poftelor lui în loc de a căuta lumina duhului care arată drumul veșniciei; prea am uitat pe

Hristos, spre a îmbrățișa pe Mamona.

Pedeapsa de ispășire, meritată, a acestor alunecări este suferința, suferința necurmată, până sufletul se va lămuri în focul ei ca aurul și va reveni umilit la picioarele Mântuitorului său.

Oh, măcar de ne-ar cădea ceața de pe ochi, acum în ceasul al doisprezecelea, ca să vedem lumina lui Hristos, izvorul nesecat al binelui și al îndestulării! Oh, dacă această suferință generală ar fi spre învierea sufletelor noastre din coaja putreziciunii morale ce le ține prizoniere!

«Un drumeț, trecând printr'un câmp pustiu, zări o floare sălbatecă și urâtă; o rupe și-i admiră mult mirosul plăcut.

— De unde-l ai? o întrebă.

— Nu-l ai meu, răspunse floarea, eu sunt o biată buruiănă nemirositoare. Dar alături de mine se află un trandafir, care, atingându-mă, mi-a dat din mireasma lui».

Așa suntem și noi în lumea aceasta: biete buruieni nemirositoare

în pustie săracă. Apropierea lui Hristos singură ne poate da sucul vieții, bogăția și culoarea. Singură apropierea Lui ne poate da mireasma sufletească, care să ne pună ear în rândul îngerilor, pentru că Hristos, a cărui naștere o prăznuim, este adevărul, — singurul adevăr ce nu poate fi falsificat — și viața, — singura viață ce nu poate fi stănsă niciodată, de nimenea.

Să deschidem larg ferestile sufletului, ca să se umplă de mireasma Mântuitorului născut în ieslea din Vifleem! Atunci întreagă ființa noastră va putea cânta cu sinceritate, laolaltă cu oștile cerești: *Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoință*. Amin.

† VASILE

Și de-aș avea prorocie, și de-aș ști toate tainele și toată știința, și de-aș avea toată credința, cât să mut și munții, ear dragoste nu am, nimic nu sânt.

Dragostea niciodată nu cade, și ori prorocile de vor lipsi, ori limbile de vor înceta, ori cunoștința de se va strica.

(1 Cor. 13, 2, 8).

— **II. Se afirmă că la Astra ar exista tradiția consacrată de generații că la conducerea sa să altereze cele două confesiuni ardeleane și că fără nici un motiv la Caransebeș s'a făcut abatere dela această normă aducându-se astfel jignire uniților, cari cu drept cuvânt așteptau, ca acum să fie ales un președinte unit. Ce deslușiri puteți da Dvoastră, ale Goldiș, asupra acestei chestiuni?**

— Nici în statutele cele vechi, nici în cele nouă, în nici un regulament vechi ori nou, în nici un concluz al vreunei adunări generale ori al comitetelor cari au condus Asociațiunea dela înființarea ei până astăzi, nu se pomenește de asemenea tradiție.

Nu există nici o urmă, ca vreodată undeva prin cineva s'ar fi stabilit vreun asemenea acord între cele două biserici românești din Ardeal.

Tradiția aceasta este o simplă invenție de dată recentă, născocită cu gând rău de a spori neînțelegerile între cele două confesiuni și între românii din Ardeal.

Istoria Asociațiunii, faptele petrecute în cursul celor 60 de ani dela înființarea ei desmint categoric existența vreunui acord între uniți și ortodocși cu privire la alternarea unora și altora la președinție. Poate tocmai pentru uniți va fi o surpriză să afle, că tradiția ori acordul, dacă ar fi existat, a fost blamat mai întâi de către uniți și în favorul uniților.

Primul președinte ortodox și întemeietorul Asociațiunii, mitropolitul Șaguna, n'a fost alternat la președinție, ci simplamente a fost trântit prin alegere în adunarea dela Cluj în anul 1867, ales fiind cu majoritate de voturi unitul Vasile Pop. Al doilea președinte ortodox Iacob Bologa, abia după doi ani de președinție a fost trântit prin alegere în adunarea dela Blaj în anul 1877, ales fiind cu majoritate de voturi canonicul unit Timoteu Cipariu.

Cu Timoteu Cipariu începe o serie de trei președinți uniți unul după altul în curs de 23 de ani: Timoteu Cipariu (1877—1887), Gheorghe Barițiu (1877—1893) și Ioan Micu Moldovan (1894—1901).

Unde este deci tradiția cu alternarea la președinție a ortodocșilor și uniților?

Între cei 9 predecesori ai mei la președinție au fost 5 uniți, dintre 4 înși au fost lăsați netulburați în scaunul prezidențial până la moarte și unul a părăsit președinția încă în viață renunțând de bună voie și nu înălțurat prin alegere, (Ioan Micu Moldovan).

Dintre președinții ortodocși, cum am spus Mitropolitul Șaguna și Iacob Bologa au fost scoși dela președinție prin alegeri, precedate de regretabile lupte confesionale; al treilea, Alex. Mocioni, ca să evite lupta electorală, care se anunța acerbă în preajma adunării generale dela Timișoara în anul 1904, a renunțat la candidatură și a fost proclamat unitul Iosif Sterca Șuluțu, care a fost lăsat în scaun până la moarte în 1911. Dintre președinții ortodocși numai unul singur, Andrei Bârseanu, a fost lăsat în scaun până la moarte (1922).

Din cei 69 de ani de existență ai Astrei președinții uniți, 5 la număr, au cârmuit 38 de ani, iar ortodocșii cu mine împreună tot 5 la număr, socotind și președinția mea până în ziua de azi, au cârmuit numai 31 de ani. Și să nu se uite, că și în vechea Ungarie ortodocșii erau de două ori atâția cât uniții.

Că totuși la președinție au fost aleși când uniți, când ortodocși, este

urmarea firească a faptului, că Astra n'a fost instituție confesională, ci una națională, iar favorizarea uniților se explică prin coeziunea și disciplina lor totdeauna remarcabilă și foarte laudabilă față cu — am putea spune — indolența confesională a ortodocșilor.

Din aceste fapte nu trag nici o concluzie, de oarece într'adevăr eu sânt ortodox convins, dar nu am fost niciodată și nu sânt nici astăzi dușmanul vreunei credinți religioase, cu atât mai puțin al bisericii unite, pe care o știu biserica românească, cum o declară constituția țării mele. Nimeni în lume nu va putea să producă o faptă ori măcar o vorbă a mea, din care s'ar evidenția vreo ostilitate față de biserica fraților noștri uniți.

Sânt însă fără îndoială foarte mirat, că alegerea dela Caransebeș vrea să fie înfățișată ca un fel de jignire inexcuzabilă a românilor uniți din Ardeal și ca o abatere dela tradiții ori chiar pacturi de alternare automată și periodică la președinția Astrei, între uniți și ortodocși, când asemenea pacturi de fapt nici odată n'au existat și, dacă ar fi existat, ele au fost călcate în picioare nu de către ortodocși în defavorul uniților, ci de către uniți în scăderea ortodocșilor. Și mai vătos stau nedumerit în fața fenomenului, că asemenea bazaconii sânt susținute de către distinși scriitori români în organe fruntașe de presă în București, astăzi când trăim în România, când Astra nu mai este și nu vrea să fie o instituție culturală a ardelenilor, cari așa se pare odată cu capul nu pot să renunțe la eternele ranchiuni confesionale, ci este o instituție culturală a României întregite, cu o regională în Basarabia, cu alta în Dobrogea, cu un despărțământ în București. Nu mă pot dumeri cum își închipuie distinsul scriitor român menținerea pentru toate veacurile a legendarului pact dintre Blaj și Sibiu?

Pentru mângâierea românilor de pretutindeni și pentru liniștea distinsului scriitor român vom remarcă însă, că la Caransebeș absolut nici nu a fost vorba de faimosul pact unit-ortodox cu privire la președinția Astrei. Nimeni la Caransebeș nu a cerut alegerea vreunui unit. Nici un singur unit nu s'a ridicat acolo împotriva proclamării mele, acum a treia oară, ca președinte al Astrei.

Micul și ridicolul scandal la Caransebeș nu l-au făcut uniții, ci l-au făcut exclusiv câțiva ortodocși. Bine înțeles, nu din nicaiva interese ortodoxe ori apărând idealul bunei înțelegeri între ortodocși și uniți jertfind chiar ortodoxia pe altarul acestui ideal.

Pentru judecarea faptului este suficientă constatarea, că cei 3 membri ai comisiei de candidare, fruntași ai partidului național-tărănist, cari au fost împotriva candidării subsemnatului, nu au pus candidatura altei persoane și nici în sedință până la încheierea ei nimeni n'a propus vreun alt candidat, deci nici nu era cazul a se ordona alegere, fiindcă nu era decât un singur candidat.

Nu le spun toate acestea, pentru ca să iau apărarea alegerii mele. Nu am râvnit niciodată președinția Astrei, nici în 1923, nici în 1925, nici acum. Nu există om în lumea aceasta, pe care să-l fi rugat vreodată să sprijinească alegerea mea. Le spun însă, ca să combat minciuna, să împiedic falsificarea istoriei, să arăt, că nu există nici o tradiție, nici un pact, nici o normă, care ar fi trebuit să oblige măcar moralicește adunarea dela Caransebeș, ca de data asta să aleagă un unit ca președinte al Astrei.

Adunarea a fost liberă și suverană. Ea a putut alege ori un unit, ori un

ortodox. Ar fi putut alege dintre uniți ori ortodocși chiar pe cineva, care să nu fie înregimentat în nici un partid politic să nu facă peste tot politică militantă.

(În răspunsul la a treia întrebare voi încerca de altfel să dovedesc, că nu există nici un motiv serios și irecuzabil, care ar putea să justifice această suspectă încercare de a constitui o nouă îngrădire cu privire la alegerea președintelui Astrei).

— **III. În timpul din urmă, chiar în vederea adunării generale dela Caransebeș, care era chemată să institue noulle organe de conducere ale Astrei, s'a discutat cu aprindere primejdia înmixinței politice în viața Asociațiunii culturale dela Sibiu. Căci sânt păreri Dvoastre, ale președinte, în această ordine de idei?**

— Fără îndoială problema raportului între politică și Astra este una dintre cele mai interesante. Ea comportă însă studiu adâncit. Fiindcă are o serie de aspecte. Fiindcă însăși noțiunea politicei întinpină mari greutăți când e vorba să-i dai o definiție generală și inatacabilă.

Ași putea termina aci spunând foarte simplu, că problema raportului dintre Astra și politică este rezolvită prin Art. 4 din Statute, care spune: «În Adunările Asociațiunii nu se pot discuta chestiuni religioase și politice». Fiind deci vorba despre Astra, să nu vorbim despre politică. Punct.

Îmi dau însă bine seama că articolul cu pricina nu rezolvă nimic. Fiindcă viața e mai tare decât legile și viața românească cere să se lămurească pe înțelesul tuturor: ce face Astra cu politica.

Am simțit viu porunca vieții, și anul acesta în săptămâna luminată din luna Aprilie am aranjat la Sibiu primul «parlament cultural» în Țara Românească, cum l-a numit de profesor D. Gusti. A fost cu adevărat adunarea reprezentanților consacrați ai culturii românești din țara întreagă.

Între temele de discutat era și aceasta: Astra și Politica. La discuție s'au prezentat două referate, Astra și politica de dl Dr. V. Vălcovici, rectorul școlii politice dela Timișoara, și o scrisoare dela dl Rădulescu-Motru (vezi volumul Congresul cultural al Asociațiunii, p. 147 și 151).

Discuția a fost interesantă, agitată. Au luat parte la ea uniți dintre cei mai de marcă reprezentanți ai culturii românești și ai politicei românești. Încheierile celor două referate erau diametral opuse. Concluzia dlui Vălcovici: «Mulțimea de români trebuie învățată a-și aduce aminte, că pe deasupra tuturor intereselor de partid și necazurilor de toate zilele, toată românimea trebuie să fie unită în fața greutăților», iar dl Rădulescu-Motru spunea, Astra să nu propage naționalismul politic.

Congresul întreg a fost de acord, că Astra nu admite în sânul ei politica zilelor, dar în absolută unanimitate congresul a respins concepția dlui profesor Rădulescu-Motru că Astra ar trebui să abandoneze naționalismul din programul său de muncă.

Concepția care s'a destilat din discuțiile parlamentului cultural dela Sibiu cu referire la raportul dintre Astra și politică, este exprimată în următoarea concluziune: «La temelie Asociațiunii culturale Astra rămâne ca în trecut, astfel și în viitor ideea națională în concepția ei civilizatorică, ferită de orice șovinism, Astra deci va continua să tace și pe viitor ca și în trecut operă de solidaritate constructivă și de naționalism integral în domeniul

culturii și al educațiunii poporului. Eliminând cu desăvârșire din sânul ei orice disensiunț politice ori confesionale, ea va rămâne altarul sfânt al idealului național și al solidarității naționale». (Vezi Congresul Cultural, p. 365).

Este aceeași idee, pe care am îndrăznit să o subliniez în scrisoarea ce am adresat M. S. Regelui la Caransebeș, care a fost cetită în adunare: «Fixând în istoria Țării permanentul deasupra zilelor ce se scurg în alviile săpate de patimi, Majestatea Ta dincolo de efemerele vrajbe înalți stindardul trudei pentru înfăptuirile seculare și readuci astfel în viața Neamului Românesc disciplina subordonării egoismelor particulare interesului obștesc».

Eată politica Astrei.

Dar toate acestea nu răspund la o întrebare ce se pune insistent mai vătos de un an și jumătate, tot mai insistent, în măsura ce ne apropiam de constituirea noulor organe de conducere la Astra. Orcât am ocoli dihania, sântem forțați s'o privim în față.

Ce ne facem cu partidele politice în cadrele Astrei? Mai precis, ce ne facem cu membrii Astrei, cari sunt înregimentați în diferite partide politice? **Ce ne facem cu creștinii încărcați de păcate în sfânta biserică?**

Parlamentul cultural dela Sibiu a fost unanim a constata, că luptele peste măsură acerbe între partidele politice românești și regretabilele fricțiuni între cele două biserici ale românilor ardeleni, sânt păgubitoare intereselor superioare ale românismului.

Dar aceste neînțelegeri nu sânt de dată recentă. S'a furișat în opinia publică credința falsă, că cel puțin românii ardeleni în trecut au trait în perfectă solidaritate, în dulce armonie, cel mult rivalități confesionale ici și coloi. Absolut fals.

Într'un studiu al său despre trecutul Astrei, părintele Ioan Lupaș constată, că «confesionalismul strâmt și unilateral n'a putut fi stărpit cu desăvârșire niciodată dintre români, oricâte afurisiri s'au rostit asupra lui». Inuși președințele Asociațiunii Vasile Pop în adunarea generală din Sebeș (1872) se plânge amar, «în cele politice sântem desbinați și în parte înverșunați unii în contra altora așezându-se până la cuțite, în cele confesionale sântem sjașiași și înstrăinați de către oalță până la ura nedumerită».

Așa a fost atunci, așa este acum, și așa va fi totdeauna, fiindcă progresul omenirii este vecinică schimbare spre forme noi ale existenței cari se realizează prin lupte. Asociațiunea n'a avut nici odată chemarea să desființeze fireștile ciocniri și diferențieri între fiili națiunii române, ori să pretindă unora și altora denegarea credințelor lor religioase ori politice ori sociale, ci a voit să fie și a fost altarul, la care au fost chemați toți acești români ca să se deprindă a cunoaște, că deasupra tuturor intereselor lor efemere și diferențiate există alte interese superioare care să-i unească în numele eternității, la care trebuie să râvnească orice comunitate de oameni cu conștiința unității lor sufletești.

Cum spunea Barițiu în adunarea dela Abrud în 1888: «Asociațiunea este altarul culturii noastre. Mic este el, ca și bisericile religiunii noastre cele de lemn rămase din veacurile servituții, el este însă singurul sanctuar, care în loc să ne desbina în confesiuni sau în partide politice, ne adună și ne unește pe toți la o sfântă agapă, precum era cea gustată de creștinii din biserica primitivă a lui Hristos».

Asociațiunea n'a fost nici odată societatea hibrizilor, a hermafrodiților,

a celor indiferenți cu desăvârșire în chestiile politice ori confesionale ori de alt ordin, ci tocmai din potrivă, cum o marturisesc toți întemeietorii ei, ea a fost creiată pentru ca toți aceștia, cari prin diferențierile lor produse de imperativele inexorabile ale vieții de toate zilele, condiție capitală a progresului, cari puteau să-i ducă prea departe în desbinările lor primejdind interesele de eternitate ale neamului, să aibă un «sanctuar» cum zice Baritiu în care adunându-se cu toții să se deprindă a lăsa la o parte patimele zilelor și apropiindu-se unii de alții și muncind împreună la creațiunile culturale, adevăratele temelii ale fericirii neamurilor, să clădească condițiile solidarității indispensabile vremilor de vijelioase primejdii naționale. Șapte ani de zile am muncit cu comitetul Asociațiunii realizând, irecuzabil, o lungă serie de fapte binefăcătoare neamului românesc, fără a ne întreba unii pe alții, ce credințe politice avem, ori în care biserici lăudăm pe Dumnezeu.

E prea ușor deci a constata dușmănoasele intențiuni ale acelor cari încearcă a introduce la Asociațiune examinarea muncitorilor ei din punctul de vedere al credințelor politice, religioase ori de altă natură. Mai mult poate cei învrăbiți, decât cei pașnici și indiferenți, au nevoie de Asociațiune. «Nu cei sănătoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi» — spune evanghelistul Matei.

Niciodată în istoria de 70 ani a Asociațiunii nu s'a făcut să i se ceară vreunui membru al ei, fie cel mai umil, fie cel mai de frunte, ca să-și lăpede credințele sale religioase ori politice. Ce ar fi răspuns *Timoteiu Cipariu* când i s'ar fi cerut să și suspende credința sa religioasă pe timpul președinției la Astra, ca nu cumva să supere pe cei de alte credințe? Ce ar fi făcut *Andrei Bărganu*, dacă în 1911 i s'ar fi cerut să iasă din partidul național, ca să poată fi ales președinte al Astei? Cu toate că tocmai atunci *partidul național era rupt în două*.

Evident, criminala încercare dela Caransebeș nu avea de a face nimic cu toate acestea. Ea era pusă la cale de multă vreme prin anumite organe de publicitate și prin câțiva exponenți eminamente politici. Se falsificase mai întâi istoria prin lansarea unei pretense tradiții de alternare a uniților și ortodocșilor la președinția Astei. Acum să vină un unit și a fost propus dl. Sextil Pușcariu, un distins fruntaș al bisericii ortodoxe. E nevoie de un bărbat, care să nu fie înregimentat în nici un partid politic și... a fost propus dl. Alexandru Vaida. Cineva cu bogată argumentație susținea teza unui președinte în afara partidelor politice provocându-se la pilda Ligii culturale, al cărei președinte este chiar șeful unui partid politic. Mătrăguna prinde. Mulți naivi au început a crede serios că ravagiile politicianismului vor înceta în România, dacă președintele Asociațiunii nu va face parte din nici un partid politic. Bunul bătrân dl. Romul Simu în parlamentul cultural dela Sibiu a scris pe hârtie: «Ideal ar fi ca președintele și membrii comitetului Astei să nu facă parte din nici un partid politic». Logica însă, bine înțeles, nu se oprește aci. Cu aceeași forță de raționament se cere, ca să iasă din partidele politice toți președinții despărțămintelor cu comitetele lor și în fine, nici unui membru al Asociațiunii să nu i se permită a face parte dintr'un partid politic.

Biserica va mântui lumea când va scoate din sânul ei pe toți păcătoșii? Absurditatea concluziei finale a premisei o osândește definitiv. Instinctul sănătos al românilor a respins absurdul.

Nu lăpadarea de politică militantă o cere Asociațiunea dela membrii ei, fie președinte, fie cel din urmă membru ajutor, ci adunarea tuturor în sanctuarul Asociațiunii, unde să învețe a se iubi și a se cinsti unii pe alții în ciuda tuturor intereselor cari li despart, sădindu-și și cultivându-și în suflet convingerea că pedeasupra tuturor despărțirilor li unește interesele eterne ale neamului căruia toți li slujesc. Astra este instrumentul destinderii și a solidarizării nu a neutralizării.

La Caransebeș simplamente s'a făcut încercarea de a vârâ blestemul politicianismului în sanctuarul Asociațiunii.

Doi distinși membri ai *Academiei române* mi-au dat personal informațiuni complete și exacte asupra celor întâmplate la Caransebeș. Scandalul rușinos și furtuna ridicolă în păhărelui cu rachiu își are explicația ei simplă și firească în faptul, că toți autorii sunt membri și electori de marcă ai unui și aceluiași partid politic, înțeleg autorii «morali și intelectuali» cum s'ar zice, fiindcă nu cred că cineva să-mi facă ofensa cerându-mi să discut cu căciulile, cari după terminarea alegerii se agită în aer, iar proprietarii lor se clătinau rău de tot «inspirăți» de «sfânta dreptate» și de idealul național, urlând în sală «nu ne trebuie Goldiș, ne trebuie domnu Textil dela Lugoj».

Este de importanță decisivă faptul, că comisia de candidare a avut 10 membri, dintre cari 3 național-tărăniști 7 din diferite alte partide și fără partide (5 academicieni). Acești 7 din urmă au candidat unanim pe subsemnatul, cei 3 național-tărăniști n'au candidat pe nimeni, ci simplamente au fost împotriva subsemnatului fără a indica vreun motiv.

Sânt acum cinci săptămâni, de când boala mă ține închis în strămoșul meu. Caut mângâiere și recitesc evangheliile. Și în amurgul acesta trist al serii de toamnă târzie, când îmi simt inima învoiburată de mânie văzând atâta ură blăstemată și vrăjmășie ucigătoare, deodată simțesc apropiindu-se chipul trist și blând al celui dela Nazaret. Aud cuvintele lui dulci: «Eu însă vă spun vouă, iubiți pe dușmanii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc, rugați-vă pentru aceia care vă jignesc și vă prigonesc».

Ajută-mă Doamne, să urmez poruncile Tale.

— IV. Care este programul imediat, pe care urmărește să-l înfăptuiască Astra?

— E cea mai scurtă întrebare, ea însă impune cel mai dificil răspuns.

Programul Astei? Dar Astra este nu numai cea mai veche, dar cea mai vastă societate culturală a țării. Are o glorioasă istorie de 70 de ani. Vă ofer aci raportul general al Comitetului despre munca anului 1929. El are 162 pagini și este scris cu foarte migăloasă economie. Veți găsi adaus la raportul acesta și buletinul despărțământului județului Sibiu despre activitatea sa în anul 1929, care cuprinde alte 128 pagini. Am adaus buletinul acesta ca să ofer marelui public informația, ce se lucrează într'un an de zile într'un singur despărțământ județean al «Astei».

Vă rog să luați act că Astra are două regionale, Astra Basarabeană și Astra Dobrogeană, are 23 despărțăminte și mai presus de toate are 884 de Cercul culturale, care va să zică *organizațiuni culturale ale Astei în 884 de sate românești*.

Vă rog să nu uitați că la Cluj Astra își are *secțiunile sale Literare*

și științifice în număr de 10 cu peste 300 membri în Țara întreagă. Cred că veți rămâne uimit dacă veți citi rapoartele acestor secțiuni despre activitatea lor în anul 1929.

Ele sunt în lucrare acum pentru înființarea unei Universități Populare în capitala Ardealului. Iară secția biologică de sub președinția neobositului d. Dr. Iuliu Hațeganu, lucrează fără odihnă la planul său mareț de a organiza întreaga tinerime a țării în cadrele societății «Șoimii Carpaților» tot sub auspiciile Astei.

A expune programul anului viitor al tuturor acestor organizațiuni ale Astei ar fi să scrii un puternic volum.

Vreau să cred deci că dv. ați dori să știți cari sânt preocupările cele mai apropiate ale conducerii Astei, ale Comitetului ei Central. Vă ofer aci un exemplar din volumul Congresului Cultural al Asociațiunii «Astra» ținut la Sibiu 24, 25 și 26 Aprilie a. c. (Sibiu, Iunie 1930 cu 394 pagini). În el veți găsi nu numai tot ce frământă Astra de șapte ani de zile, de când am deosebita cinstire de a o conduce, dar mai vărtos veți găsi în cele 38 concluziuni (p. 363—374) tot ce conducerea Astei crede că trebuie să întreprindă în apropiatul viitor pentru de a adapta tot mai eficace aceasta puternică instituțiune de cultură românească, nevoilor țării și chemării vremilor.

În cuvântarea sa dela Caransebeș, marele nostru Protector, M. S. Segele Carol II cu o fericită inspirație a numit Astra «*asociația pentru răspândirea culturii și pentru unitatea națională*». Și a mai spus Regele în toastul Său dela banchet cuvintele, cari vor rămâne pe veci întipărite pe frontispiciul Asociațiunii: «*Bogăția unei țări nu consistă numai în grâne și în bani sunători, ci și într'un suflet înălțat și pregătit, care să reziste încercărilor*».

Iată Augustul Protector a fixat pt. toate timpurile, programul bătrânei Asociațiuni dela Sibiu: «*Răspândirea culturii, unitatea națiunii și înălțarea sufletelor pentru a le pregăti să reziste încercărilor*».

Pentru orientarea publicului voi înșira aci cele mai capitale probleme a căror rezolvare o va încerca fără întârziere noul comitet central al Asociațiunii. Ele sunt următoarele:

1. Congresul Cultural dela Sibiu a constatat necesitatea să se întrunească în fiecare an reprezentanții tuturor societăților culturale și ai elitei intelectualității române, spre a se sfătui asupra nevoilor culturale ale țării și ale națiunii române cu excluderea desăvârșită a politice de zi, dând astfel viață unui organism nou în structura societății românești, sub numirea de Parlament ori Senat cultural Român cu periodicitate organizată. Președintele și Comitetul central al Astei vor avea datoria să ia cât mai în grabă măsurile ce se impun în acest scop.

2. În Banat se va înființa cât mai curând posibil o regională cu numele «Astra Bănățeană» având aceasta comitetul ei propriu și înglobându-se în Astra, conform concluziunii Nr. 4 al Congresului Cultural cu autonomia ei teritorială. Reședința acelei Regionale o va stabili adunarea ei generală.

3. Comitetul central al Astei va iniția măsurile necesare pentru culturalizarea românilor din Secuime. Această operă nu va avea de scop slăbirea unguirilor, ci întărirea românilor, nu desnaționalizarea altora, ci românizarea completă a elementelor etnice românești, conservarea și fortificarea credinței românești, afirmarea conștiinței spiritului românesc. Astra

va lumina cărarea și va indica mijloacele ce se impun demnității noastre naționale.

4. Astra va solicita bisericilor românești un acord formal, în urma căruia preoțimea celor două biserici să fie așezată pretutindeni în cadrele organizațiilor Asociațiunii, spre a contribui la întărirea ideii de solidaritate națională și a servi cultului înfrățite credinței religioase.

5. În perfectă conformitate cu dorința președintelui nostru de onoare a M. S. Regelui exprimată la Caransebeș în cuvântarea sa rostită la banchet ca asociațiile culturale să ofere mână de ajutor Statului să și îndeplinească îndatoririle culturale față de popor, comitetul central al Astei va recerca Ministerul Instrucțiunii Publice a impune tuturor corpurilor didactice românești, ca să se înroleze ca membri și conducători în organizațiunile Astei, îndeosebi să fie invitați învățătorii din comunele rurale, ca în frățescă înțelegere cu preoțimea să dea tot sprijinul lor propagandei culturale a Asociațiunii.

6. Asociațiunea culturală din Sibiu va primi între noile sale îndatoriri și pe aceea de a organiza în cadrele ei tinerimea națiunii române întregi în regiuni de «Șoimi» ca cel mai eficace instrument al solidarizării naționale și al culturii sentimentului de mândrie națională, suportul indispensabil al marilor creațiuni spirituale în domeniul civilizațiunii.

7. Astra va intra în colaborare cu mișcarea cooperatistă din țara întreagă, dând tot sprijinul ei acestei mișcări și cerând tuturor organizațiilor cooperatiste și băncilor populare, ca conducătorii și toți membri lor să intre în rândul membrilor Asociațiunii, alcătuind împreună cu preoțimea și învățătorimea satelor organizmul de conducere al maselor populare pe calea progresului național, cultural, economic și social.

8. Dat fiind că aproape 90% din locuitorii țării aparținători corpului nostru etnic, trăesc direct din cultura pământului, Astra va avea datoria de a oferi agricultorilor români deosebita ei interesare, luminile ei și dragostea ei. Astra va încerca adunarea la un loc în organizațiile ei județene a tuturor factorilor cu menirea de a scuti interesele agricole ale țărănilor români, înființând astfel Sfatul unui Stat major de specialiști experimentați, cari vor avea misiunea să găsească sugestiunile sănătoase pentru asigurarea progresului lipsit de eclipse al țărănimii noastre agricole.

9. Evoluția socială a produs și în sinul poporului românesc o schimbare radicală în rolul femeii în munca societății. Astra în viitor va utiliza cât mai intensiv în scopurile ei munca femeilor române și va lua măsuri pentru încadrarea femeilor în toate organizațiile ei, formându-se îndeosebi în cercurile culturale la sate comitete de femei pentru a îndeplini anumite acțiuni culturale caritative și de asistență socială.

10. Comitetul central al Astei va insista, ca prin despărțămintele sale județene să se înființeze în fiecare sediu de județ câte o bibliotecă publică, făcând propagandă pentru îndrăgirea cărții de către intelectualitatea română. În scopul acesta la fiecare sfârșit de an și în fiecare centru de județ, într-o conferință publică, un conferențiar al Astei va face dare de seamă despre toate cărțile românești mai de seamă, apărute în cursul anului, recomandând publicului citirea lor.

11. Problema bibliotecilor sătești va trebui să și găsească soluționarea ei prin unificarea tuturor bibliotecilor ce se află risipite prin toate

satele pe la diferitele autorități. Cea mai de căpetenie îndatorire a intelectualilor din satele românești va fi organizarea bibliotecilor sătești în așa chip, ca ele să poată fi utilizate cu folos de către plugarii români. Comitetul despărțimintelor centrale județene ale Astrei se vor face responsabile pentru fericita soluționare a acestei probleme.

12. Asociațiunea va continua încercările sale de a se apropia de clasa muncitorimii industriale românești, năzuind a o îngloba prin mijloace culturale în solidaritatea națională.

Aceste vor fi preocupările cele mai apropiate ale nouilor conducători ai Astrei.

Din pastoralele arhieresti de Crăciun.

IV

Astăzi toată lumea îngrozită de urmările războiului, e cu pacea pe buze, afară de fiii pierzării din Rusia sovietică, cari amenință cu'n nou război. Diplomații iscusiți se frământă cu mai multă ori mai puțină sinceritate să reguleze prin înțelegere imprumutată raporturile de bună vecinătate între popoare și să le scoată din criza economică ce apasă deopotrivă pe umerii tuturor. Pacea aceasta de bună voie nu vrea să vie, pentru că fiecare trage focul la oala lui. «Ne vom înarma» — se zice de altă parte — «și cu arma în mână vom silii pe toți la pace». Toți știu că nici aceasta nu este pace. Apoi toți într'un cor se spovedesc, că unica garanție a păcii ar fi dezarmarea de bună voie a tuturor, dar nici în puțină acestei desarmări nu crede nimeni. Așa dară nici dasarmarea nu este leac pentru pace. Leac pentru pace este numai la doftorul sufletelor și al trupurilor, Hristos Domnul, care pace și bunăvoință între oameni a adus pe pământ, precum ingerii din cer au vestit la nașterea lui. Să luăm dar aminte ce zice dascălul lumii, Domnul nostru Isus Hristos:

«Nu duceți grijă de ziua de mâine, — spunea El mulțimei în predica sa de pe munte, — căci ziua de mâine se va îngrijii de sine. Ajunge zilei răutatea ei».

Ori ce este răutatea zilei de astăzi? Conrupția. Ajunge zilei de astăzi lupta contra corupției ca să o dezarmăm. Când va fi dezarmată corupția, atunci va înceta furtuna de astăzi și pace va fi atunci pe pământ.

Mă veți întreba, dar unde este puterea care să poată dezarma corupția? În suflet. Credința este singura putere în lume care poate dezarma bălaurul, ce în graiul pământean se numește corupție. Pentru întărirea acestei credințe trimiț vouă această carte pastorală de Crăciun, scrisă întru rugăciunile mele de a aprinde lumina sufletului în voi. Pleacă Doamne urechea ta și mă auzi când la peștera din Vitleem a Fiului tău mă rog Ție pentru poporul meu necăjit.

Ție îți mulțumim Doamne, că ni-ai trimis pe Fiul Tău Isus ca să potolească furtuna vieții și să ne facă primitori ai poruncilor Tale dumnezeiești.

Binecuvântă Doamne pe Regele nostru, care în numele Tău ne cărmuește.

Binecuvântă Țara aceasta ce Tu ni-ai dat.

Binecuvântă poporul românesc, care prin Tine a luat ființă.

Fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ, Amin.

(Din pastorală P. S. Sale episcopului Roman al eparhiei Orăștii).

Nașterea Domnului în Sibiu

Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului au fost prăznuite și anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate.

În ziua primă a oficiat sfânta Liturgie în biserica catedrală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, asistat de clerul mitropoliei. În decursul Sf. Liturgii, a hirotonit întru diacon pe catihetul nostru dela școalele din Sighișoara, Aurel Radu.

La finea Sf. Liturgii I. P. S. Sa a rostit o remarcabilă cuvântare, cuprinzând ideile fundamentale din pastorală de Crăciun, adresată tuturor fiilor săi sufletești din arhiepiscopia noastră și publicată în ultimul număr din 1930 al ziarului nostru.

Mulțimea de credincioși, cari abia încăpea în spațioasa noastră Catedrală, a ascultat cu deosebită atenție, cuvântul arhieresc. Se apropia ora 12 când I. P. S. Sa a fost condus de preoțimea celebrantă la reședința Sa.

În ziua a II-a a praznicului Nașterii Domnului, a celebrat Sf. Liturgie în catedrală, asistat de preoțimea mitropoliei, P. S. Sa arhierul nostru Vasile. În decursul Sf. Liturgii, a hirotonit pe diaconul Aurel Radu întru presbiter, iar la finea Sf. Liturgii, a rostit o luminoasă cuvântare, pe care o publicăm în numărul de astăzi al ziarului nostru.

Răspunsurile liturgice, le-a dat în ambele zile, cu toată preciziunea, corul mixt al catedralei dirijat de d-șoara prof. Lia Popovici.

Non abonament la „Telegraful Român”

Cu ziua de 1 Ianuar 1931, când ziarul nostru intră cu ajutorul lui Dumnezeu în al 79-lea an de apariție, invităm și rugăm pe vechii și noii cititori ai acestui organ, să ne acorde binevoitorul sprijin prin abonamente tot mai numeroase, trimise la ADMI-NISTRAȚIA ziarului «Telegraful Român» în Sibiu.

Cerem acest sprijin, dela credincioșii noștri, ca reazim și încuviințare în munca ce o desfășurăm întru promovarea intereselor clerului și ale poporului drept maritor de pretutindeni.

Redacția și Administrația

Și pe cel slab întru credință primii-l, nu întru îndolirea gândurilor.

Celce mănâncă să nu defatmeze pe celce nu mănâncă; și celce nu mănâncă să nu osândească pe celce mănâncă; că Dumnezeu l-a primit pe dânsul.

Că de vîem, Domnului vîem; și de murim, Domnului murim; deci sau de vîem, sau de murim, al Domnului sîntem.

(Rom. 14, 1, 3, 8).

Știri religioase

Papa și Sfânta Sofie.

În tomul VI al memoriilor lui R. Poincaré se povestește despre cardinalul Gaspari, că a poruncit arhiepiscopului Amet din Paris să înțelebe guvernul francez de ce n'ar putea să ajungă sf. Sofia în posesiunea bisericei catolice. Răspunsul a fost că în 1453, la căderea Constantinopolului sub Turci, sfânta Sofie nu era biserică papistă, ci ortodoxă. Se răspunde totodată că pretențiunea Vaticanului ar avea un conflict cu Rusia.

Temele ce vor preocupa viitorul prosinod diortodox.

Iată catalogul temelor fixate astăvară la conferința ortodoxă din mănăstirea Vatoped, pentru prosinodul interortodox ce se pregătește:

1) Chestiunea Bisericei rusești. Conferința, înscriind această chestiune ca cea din ai între cele ce vor preocupa viitorul prosinod roagă pe I. P. S. Patriarh ecumenic ca să facă posibiă venirea la acest prosinod și a câtorva reprezentanți ai Bisericei rusești, fie din Rusia, fie din Diaspora.

2) Stabilirea unor legături și a unui contact mai strâns între Bisericile ortodoxe și a mijloacelor spre aceasta. Un astfel de mijloc poate fi schimbul de studenți și vizitele reciproce prin delegați și misiuni de clerici, profesori de teologie și predicatori, apoi o colaborare mai activă în chestiunile spirituale, morale și sociale, spre binele popoarelor ortodoxe.

3) Formarea clerului și necesitatea organizării ei sub supravegherea imediată a Bisericei, înlăturându-se orice tendință contrară.

4) Cercetarea situației prezente a Bisericei ortodoxe din America și a mijloacelor de ajutorare.

5) Aflarea mijloacelor pentru reinălțarea monahismului ortodox la strălucirea lui de odinioară prin perzistarea la tradițiile și canoanele monahale și prin înviarea activității lui de odinioară a celei științifice, filantropice și în special prin cultivarea artei creștine.

6) Aflarea unui mod de colaborare între Bisericile ortodoxe pentru combaterea ateismului și a celorlalte concepții greșite, a Francmazoneriei, Teosofiei, Spiritismului etc.

7) Raporturile Bisericei ortodoxe cu Bisericile heterodoxe din Răsărit și Apus, și anume:

a) Legături de iubire cu Bisericile heterodoxe, cari tind spre Biserica ortodoxă și nu fac proselitism printre ortodocși (Ameni, Copti, Abisinieni, Haldei, Iacobiți, Catolicii vechi, Anglicani).

b) Raporturi de prevedere și apărare față de heterodocșii, cari fac proselitism și se străduiesc în tot chipul să facă rău Bisericei ortodoxe (Cathicism, Unație, Protestantism, Metodism, Baptiști, Chiliaști etc.)

8) Studiarea chestiunii: cari dintreeretici și schismatici să fie primiți în Biserica ortodoxă prin Botez, cari prin Mir și cari printr-o simplă declarație scrisă a credinței.

9) Chestiunea și înlăturarea după putință a varietății în praxa Bisericilor ortodoxe, privitor la impedimentele la căsătorie, motivele de divorț etc.

10) Organizarea judecătoriilor spirituale întrucât se poate în acelaș chip în toată Biserica ortodoxă.

11) Studiarea modului de a lăgare a arhierilor și mai ales a primilor episcopi ai Bisericilor autocefale, mod care ar fi mai în armonie cu sfintele canoane.

12) Studiarea chestiunii calendarului în legătură cu hotărârea Sinodului I ecumenic despre Sf. Paști și restabilirea acordului între Biserici pe această temă.

13) Unificarea Tipicului pe baza tradiției bisericești.

14) Aflarea mijloacelor pentru imprimarea culturii ortodoxe în toate minifetările de viață ale popoarelor ortodoxe.

15) Studiarea mijloacelor pentru sprijinirea artei tradiționale bizantine în diferitele ei aspecte, în muzica bisericească, în pictură, arhitectură, odăjdii și vase sfinte.

Chestiunea schismei bulgare n'a fost înscrisă între aceste teme, ci s'a cerut ca Biserica Ierusalimului după consimțământul patriarhului ecumenic să mijlocească pentru soluționarea conflictului.

Numai în caz când această mijlocire n'ar duce la rezultatul dorit, patriarhatul ecumenic s'o înscrie între temele prosinodului.

În ajutorul celor lipsiți

Sărbătoarea Nașterii Domnului a fost și anul acesta un bun prilej ca societatea sibiană să vină în ajutorul orfanilor și celor lipsiți, să-i mângăie, să-i înveselească, ca praznicul iubirii să fie o zi de bucurie pentru toți. În diferite părți ale orașului, în școale, spitale și orfelinate, s'au aranjat serbări și s'au distribuit daruri.

Ca în toți anii, și anul acesta în preșeara Nașterii Domnului, Direcțiunea orfelinatului nostru a pregătit orfanilor o frumoasă serbătoare.

Un splendid pom de Crăciun împodobește sala plină în care orfanii au cântat mai multe colinde, au declamat poezii ocazionale și au jucat piesă: „În Ajunul Crăciunului” în 2 tablouri de Gh. Preotescu. La această serbare a asistat I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, Generalul St. Panătescu, Com. C. VII. A. cu D-na, consilieri mitropolitani și eparhiali și numeroși binevoitori ai orfelinatului.

La finea producției zelosul pedagog, pâr. I. Circov, în cuvinte bine simțite a vorbit despre însemnătatea orfelinatului arhieriscopesc, în care au fost ocrotiți și crescuți 173 orfani, copii ai neamului, a căror părinți și-au jertfit viața pe altarul idealului nostru național. La sfârșit a mulțumit tuturor celor ce au contribuit cu daruri pentru orfani. În primul rând I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, care și de astădată li-a trimis o mulțime de bunătați și 1000 Lei, și în fine mulțumește tuturor binevoitorilor și ocrotitorilor acestei umane instituții și anume: Îndeosebi scumpei noastre armate, care și anul acesta a trimis mai multe obiecte de preț pe seama orfanilor, Domnului Ge-

neral Panaitescu și mult stimatelor sale soții, pentru darurile făcute, Prea S. Sale Dr. V. Stan pentru darul de 500 Lei. D-nei Letitia Schuster, care a colectat 3100 Lei. Dr. Vasile Bologa 500 Lei, Ioan de Petri 700 Lei, Constantin Trifa 300 Lei. etc.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a adresat orfanilor cuvinte de iubire părintească, îndemnându-i să cultive toate calitățile cu care i-a dăruit bunul Dumnezeu, spre binele Bisericii, care îngrijește de ei. Mulțumește D-nei și Dlui General Panaitescu pentru iubirea și atențiunea arătată orfanilor și tuturor cari au contribuit la bucuria lor din seara Crăciunului, iar pe orfani îi sfătuiește ca în rugăciunile lor să pomenească pe toți cari cu drag se gândesc la ei și mai ales pentru sănătatea Păr. I. Trifa, directorul acestui orfelinat, care este suferind. Mulțumește Păr. I. Circov, care cu atâta râvnă suplinește pe Păr. Trifa și grija pe care o poartă orfanilor.

INFORMAȚIUNI

Ziarul „Telegraful Român” urează sprijinitorilor și cititorilor săi ani mulți cu bine, închinată în folosul țării întregite și al Bisericii sale ortodoxe.

Biserica ort. rom. în Năsăud. Orașelul cu trecut istoric și centru cultural, Năsăudul, are 4 biserici și 2 sinagoge Biserica ortodoxă română n'are, până acum, decât o prea modestă capelă pentru credincioșii, al căror număr crește tot mai mult. Parohia ortodoxă din localitate a pornit de mai mult timp o vie acțiune pentru ridicarea unei biserici încăpătoare, adunând o sumă ce trece peste o sută de mii de lei. Acțiunea se continuă cu râvnă.

Știre ziaristică. — Năsăudul este titlul primei gazete românești ce apare începând cu ziua de 18 Decembrie 1930, în orașelul din din ținutul grăniceresc al Văii Soarelui Mare. Noua publicație săptămânală având ca director pe dl prof. I. I. Boțiu și ca primredactor pe dl Octavian Ruleanu, este gazetă politică, literară, pedagogică și de informații, al cărei ideal este „iubirea propagată de acela, care s'a jertfit din iubire: iubire pentru tot ce e românesc și creștinesc”. Dorim confratelui năsăudean succes și viață lungă.

Pe timp de doi ani este oprită imigrarea în Statele unite ale Americii de nord. Se va permite însă intrarea rudelor s'răinilor cari trăiesc în America, dar și aceasta numai în număr limitat.

STIRI LOCALE

Dela primăria municipiului Sibiu. Dl primar al municipiului Sibiu invită pe locuitorii acestui oraș, omiși din orice cauză la re-

censământul general al populației, să comunice aceasta, cât mai curând, la primărie, str. Mitropoliei 2, ușa Nr. 8, pentru a se lua măsuri de competare ulterioară a listelor.

Răscumpărarea zilei onomastice. Dl Ioan Stanciu, măestru zugrav, își rescumpără felicitările de ziua onomastică, dăruind 200 Lei: 100 Lei fondului Asilului bătrânilor dela „Societatea română de înmormântare din Sibiu” și 100 Lei fondului de propagandă națională meseriească dela „Reuniunea mes. români din Sibiu”. —

Comitetele.

— Dl Ioan Marcu, conducătorul Librăriei Arhidiecezane, își rescumpără felicitările de ziua onomastică dăruind 200 Lei „Legatului Iosif și Paraschiva Marcu” al Fondului Asilului bătrânilor dela Societatea română de înmormântare din Sibiu. T. Popovici, dir.

Inițiere. Comitetul școlar al liceului „Gheorghe Lazar” din Sibiu își ține Adunarea generală în ziua de 18 Ianuarie 1931, ora 11 a. m. la liceu, pentru aprobarea contului de gestiune al anului 1930, aprobarea bugetului anului 1931, și curente. Dacă în ziua de 18 Ianuarie membrii nu s'ar prezenta în numărul cerut, adunarea se amână pe ziua de 25 Ianuarie 1931, când se va ține cu orice număr de membri prezenți.

Călăuza agricolă

de prof. D. Comșa, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemnată și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I Economia câmpului e 90 lei, tomul II Pomarii și Vierii 50 lei și tomul III Legumarii și Florarii 60 lei. Tus trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandare 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440.—, plus spese poștale Lei 20.—

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza In pământul făgăduinții

de

Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese poștale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 400.—, plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresbiterul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comande se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că s'au făcut cât mai accesibile la înțelegerea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărți ale Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău

Prețul Lei 560.—, plus spese poștale Lei 20.—

A apărut

și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericesti rom. ort. a Sfintei Treimi din Brașov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA

paroh.

Prețul Lei 80.— plus spese poștale Lei 10.—

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Antoniou Sequens

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25.—, plus spese Lei 5.—.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

Nr. 386/30

(Nr. 94) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor: Balșa, Ceru-Băcăinți și Mada, toate de cl. I a din prot. Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasonate în coala B. pentru întregire dela stat și anume:

1. Balșa cu fiia Galbina, 3 jug. sesiune parohială, 2 st. lemne de foc în pădure, folosirea cimitirului și stola obișnuită în tract.

2. Ceru-Băcăinți, 3 dcl. cucuruz sfărâmat d-la fiecare casă, 2 jug. sesiune parohială și stola obișnuită.

3. Mada, 8 jug. sesiune parohială, locuință, 2 dcl. cucuruz cu tulei, de fiecare casă, și stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cere-rile de concurs subsemnatului oficiu protopopes în termenul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul și referințele locale.

În înțelegere cu comitetele pa-rohiale.

Geoagiu, la 30 Noemvrie 1930.

protopop
V. Goron.

MEDIC PRIMAR**Dr. Ilie Iancu**

reîncepe praxa medicală în 2 Ianuar 1931. Consultațiuni pen-tru boli interne și de femei la 1/2-10 ore i. a. și 3-4 ore d. a. în Piața Principele Carol (Piața mică) Nr. 27 etajul I, deasupra farmaciei Fabrițius.

(50) 2-3

În editura Comisiunii admini-strative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Libră-ria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRĂGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană
din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfinței Născătoare de Dum-nezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 450—

A apărut în ediție nouă și se află
la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgia bisericeii ortodoxe

cursuri universitare

de
Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea
teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650—, plus spese poștale Lei 30—

Reclama este

sufletul comerțului

Dela Librăria Arhidiecezană din
Sibiu, se pot procura, manualele de
religie aprobate de Sf. Sinod pentru
școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorie biblice ed. IX Lei 20

Istorie bisericești „ V „ 20

Catehism „ V „ 20

La Librăria Arhidiecezană
în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

— prețuri moderate —

Dela Librăria Arhidiecezană din
Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Murgu și V. Voiculescu

Prețul Lei 100—, plus spese poștale Lei 15—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, pre-lucrate după A. Huonder, din limba
germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andre-
Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhi-diecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această
scriere, deosebit de frumoasă și pre-țioasă, tuturor preoților din arhiepiscopie de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserică românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și ori-cărui suflet iubitor de cele sfinte.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariție

Cuprinde bogată și aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conține următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teacurile tipografiei lui Șaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troița* (versuri și proză). — † *Arhiereul Filaret Musta.* — *Răposății noștri preoți* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (cu portretele tuturor). — *Călugărul și banditul.* — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fondator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeș. — *Cântec de Crăciun.* — *Reprivire asupra anului precedent*, știri și fapte din viața bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorie. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioșilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jgniri și nedreptăți. — Vizitații canonice și sfintire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica și noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paști. — Lui Horia și Cloșca. — Cursuri de vară. — Conferența din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociația clerului «A. Șaguna». — *În luptă cu vechiul vrămaș*, combaterea beției. — *La plecare.* — *Maimușele*, de unde au luat înce-pătură? — **Fel de fel:** 1. Colinda albinelor. — 2. Priviți și în sus! — 3. Fapta prințului. — 4. Efectul. — 5. Întrebări. — 6. Fa binele, ear de rău te ferește! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoților la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgani. — 12. Obiceiuri păgânești. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moșie. — 15. În rândul străinilor. — 16. Dragostea creștinească. — 17. Viteazul. — 18. B blia și Caragiale. — *Glume.* — *Târgurile.* — Anunțuri diferite ș. a.

Chipuri: *M. S. Regele Carol II.* — *Întâia tipăritură din tipografia lui Șaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposății preoți:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. R. mul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Țeposu și Ioan Lașiță. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, fondatorul dela Șardul de lângă Alba-Iulia. —

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic (*Șematismul*) bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat